CAROLI
DRELINCVRTII
MEDICI REGII,

De Partu Octimestri Viuaci,
Diatriba.

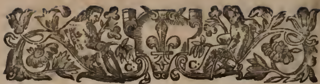

LVGDVNI,
Sumpt. CHRISTOPHORI FOVRMY
viâ Mercatoriâ, ſub ſigno
Bibliothecæ.

M. DC. LXVI.

Beneuolis Philiatris Bibliopola, S.

ANTICIPATAS ſemel, altiúſque inhærentes Opiniones ex hominum animis reuellere, negotium eſt molis vtplurimùm ſummè operoſæ, præſertim ſi Autores, vnde primulùm profectæ atque hauſtæ videtur, ἀξιόπιστοι, ἰσόθεοι, omni denique exceptione majores habeantur. Quod quidem ipſum tum in aliis permultis intricatioribus Phyſiologiæ quæſtionibus, tum in hac ipſa de natis Octimeſtribus facilè deprehenditur, quibus cùm grauiſſimi antiquæ Medicinæ principes, Hippocrates atque Galenus, Vitalitatem alicubi abjudicaſſe credantur, apud poſterorũ pleroſque rem omnino ſic habere, pro confeſſo eſt, adeò vt περὶ τοῦ ὅτι tantillum titubare, penè piaculum audiat. Paucis

tamen

tamen cordatioribus, quos benignior Iuppiter in deliciis habet, longè aliter viſum, qui non modò problematicè in fœtuum Octimeſtrium Vitalitatem inquirere, ſed etiam eandem aduerſus tot hoſtium oppoſitas copias propugnare non dubitarunt: Qualis inprimis, ineunte noſtro hoc ſeculo, Federicus Bonauentura, Medicus Vrbinas, qui cauſam hanc tam fusè peregit, vt faſtidium ferè lectoribus incutiat. Cùm verò ab ignei ingenij Viro, Dom. CAR. DRELINCVRTIO, Med. Regis Chriſtianiſſ. materiam iſtam exiguâ admodum Diatriba, cæterùm abundè neruoſa, nec inamœnâ comprehenſam, ac in examen denuò vocatam audiuiſſemus, paulóque pòſt ejus copiam nacti eſſemus, luce publicâ protinus donandam cenſuimus, rati hoc ipſo facinore gratiam à Vobis omnibus χαριεστάτοις φιλιάτροις, quorum commodis indulgere adeò volupe eſt vt nihil ſuprà, inituros eſſe nos minimè vulgariam. Bellè Valete ac fauete.

IN COMMENDATIONEM huius Opellæ,

TROCHAICI.

RAra proles Octimestris, quam nefastam plurimi
Veritati non litantes, atque vita inhospitam
Publicare non verentur, seu vetusti, seu noui:
Cur tibi non gratulemur, huncce nacta vindicem
Strenuum, summóque zelo percitum orthodoxia,
Qui DRELINCVRTI celebri notus est cognomine?
Pauculis hic namque totam rem peregit paginis,
Quam medens Vrbini alumnus, scaua cui nomen bona
Indidit, vix expediuit turgido volumine.
Ergo proles Octimestris, macte tali vindice,
Qui tuam Vitalitatem luculenter astruit,
Naxiis non tantùm in oris, aut plagâ Nilotide,
Quod priùs fecére quidam litterati nobiles,
Immò vbique, tum solum quà panditur, tum quà salum.

C. S.

QVÆSTIO MEDICA,

An Partus Octimestris Vitalis?

APPOSITE' Diuus Ambrosius, *Omnes animantes, præscripta habent partûs tempora, homo solus indiscreta atque confusa.* Haud minus facundè lepidéque, suis in monimentis, id ipsum Plinius exarauit, *Cæteris*, inquit, *animantibus statum & pariendi & partus gerendi tempus est, homo toto anno & incerto gignitur spatio.*

Ambobus testis locupletior alter, Aristotel. quippe [4. *de gen. Animal.cap.*4.] ἀνωμάλους τοὺς τῆς κυήσεως χρόνους, vnico tribuit homini, τοῖς μὲν ἄλλοις εἷς ἐστιν ὁ χρόνος, τοῖς δὲ ἀνθρώποις, πλείους. Hoc ipsum solidiùs stabilinit *septimo hist. Animal.* asserens, τ'ἄλλα ζῶα μοναχῶς ποιεῖσθαι τὴν τοῦ τόκου πλείωπιν· εἷς γὰρ ὥρισται τοῦ τόκου χρόνος πᾶσιν, ἀνθρώπῳ

ἢ πολλοὶ μόνῳ τῶν ζώων. Idem demum passim inculcat : sed decretoriè magis *Problematum decimo*, hominem sancit *μόνον τῶν ζώων, πολλοὺς ἔχειν χρόνους τῆς γενέσεως, τοῖς δὲ ἄλλοις ἕνα τὸν χρόνον τῆς τελειώσεως γίγνεσθαι.*

Hisce Stagiritæ de fonte plenissimè haustis, necesse est ea vsque à capite arcessere, non à temperamentorum, aut cœli aut ætatis varietate, quæ brutis communia nobiscum, sed ab enormi nostra diæta, à *vaga* inprimis *& intemperanti libidine generandi*, quæ vt habet Ambrosius, *variam ætatem pariendi* exhibet. Sexcenti denique casus, mille tædia, mille ærumnæ, ex improuiso grauidis incautis ingruẽtia, infantem alio atque alio tempore foràs accersunt. Sola quippe mulier luxuriosè victitat, sola *omnivola* ac *omnivora*, omnigenûm eduliorum inexsaturabilis gurges est. Sola imprægnata, Veneris non modò patiens est, sed & appetens ac insatiabilis. At bruta, vt periodicis anniuersariisve amorum incentiuis & igniculis concitantur incenduntúrque, sic pactis legibus excludunt. Homo autem, nec præfinitò, nec annuatim, sed continenter, insano lasciuiæ stimulatus œstro, *ἀεὶ ὀχεύεται*, ait Arist. *Probl. 46. sect.* 10. Hócque suo concubitu Planetico, nasciturae sibi prolis, aliàs perfectos statósque fore formationis motus, labefactat atque peruertit. Nullâ itaque iniuriâ Pœnos Medicos inter, Rasis & Auicenna, huic damno quadantenus obuiam ituri, rescriptis suis, grauidam à coïtu summoue

summouebant. Sed petulans libidinis intemperies & effrænata luxuria, nec habenas audit, nec patitur legem. Hinc sagacissimè docet Hippocrates, humanæ fabricæ diuum opus, Solibus variare, οὐκ ἐν ἴσῳ χρόνῳ πάντα διακοσμεῖσθαι, ἀλλὰ τὰ μὲν θᾶσσον, τὰ δὲ βραδύτερον, ὅκως ἂν καὶ τοῦ πυρὸς ἕκαστα τύχῃ καὶ τῆς τροφῆς. At eo variante, variabit & partus, ex proportione mira & harmonica trium inter se mutationum ἀξιολόγων, quæ fœtum manent in vtero, *Figuratio*, *Motus* & *Partus*. Tempus quippe ex eodem Hippocrate, [*Epid.6. sect. 8. aphor. 8. & Epid. 2. sect. 3.*] *motionis*, vt duplo *figurationis* tempus æquat, sic terminus *partus*, triplo superat terminum *motus*. Quæ sententia ad Arabes & nos vsque tranauit; si igitur figurationis periodus est minimè vna, quidni & multiuagus motionis & parturæ cursus? Qui diebus triginta figurabitur, in sexaginta mouebitur, & centesimo octogesimo vitalis prodibit. Qui in quadraginta effingetur, in octoginta trepidabit, & intra ducentos decem vitæ compos orietur, Octimestris nomine insigniendus. Hippocraticos namque menses triginta dies explere, liquidò constat, *ex libello* περὶ ἀρχῶν, At octies triginta, numerum complent ducentotum quadraginta dierum, seu octo mensium Solarium integrè ferè exactorum, juxta quos partitudinis putanda ratio, ἄνθρωπος γὰρ καὶ ἥλιος ἄνθρωπον γεννῶσι. Octimestres igitur vitâ beandi, supinúsque eorum veternus excutiendus, qui balantum ritu, [quarum ruente præceps vnâ, cæteræ ruunt]

 iuerunt

iuerunt quà itur, non quà eundum, tritámque credulitatis ac vecordiæ plenam, de Octimestrium infortunio semitam, socordi pede calcarunt. Ii quippe Medicorum, quos primò legére, sententiâ inescati, ad ipsorum opinionem erroneis rationibus ceu tempestate compulsi, apud eam, tanquam apud Sirenios scopulos consenescunt, malúntque huic erroris saxo, mordicùs adhærére, & præconceptam semel adamatam mentem pugnaciter tutari, & ei procaciter patrocinari, quàm omni peruicaciâ depositâ, quæ constanter eueniunt expendere. Sed doctrinam ij suam, adulterinam licèt, sinu foueant: dignemur nos, rem minimè præiudicatam excutere, & ad vnius veritatis leges exigere. Nihil moremur aliter opinantium turbam, sanabimur enim, ac à veteri falsi dogmatis fermento repurgabimur, si separemur à cœtu, selectósque bellipotentes, qui nobis inimicos gerere vultus fictâ specie cernuntur, partes in nostras, vi nullá pelliciamus. En itaque nec vnica ratio, nec autoritas nudà, sed & constans firmatáque summorum Atlantum experientia, pro nobis militabunt; sícque trinis hisce triplicis æris scutis obtecti, aduersus tela in nos ab aduersariis contorquenda, inuictissimi stabimus. Ita mihi vbivbi amica veritas, vt nullus amicior vnquam, nolentem volentem, alienas ad partes aut trahat, aut alliciat. Eam vbiuis tueri vt gloriosum, sic inprimis vtile: pro eâ igitur, ceu pro aris & focis, athleticè luctandum, proüt Philosophum decet

alienigenis

alienigenis offuciis minimè præuaricantem. Eo olim pacto, in plerisque Hygeæ momentis, aduersus Hippocratem Galenus, aduersus Platonem Præceptorem, vniuersúmque veteratoriè philosophantium cœtum Aristoteles, & aduersus Medicos Gnidios ipsemet Hippocrates, iisdem nobiscum armis, pro veritate tutanda feliciter conflixerunt. Sed heu heu! quantæ molis erit, multis hinc retroactis seculis, de Octimestrium nece anticipatam opinionem, de tot & tantis pectoribus reuellere. Adeò hæc supinitas, animos sopiuit, vt plerique omnes, huic causæ indormierint securi, non cauentes, fœdissimam hanc esse Medicinæ labem aspersam, inque dies singulos latiùs serpentem, nullo nunc smectico eluendam, καὶ γὰρ διὰ τὴν ὑπόληψιν, κ᾽ ἂν σωθῇ τι ὀκτάμηνον, νομίζουσιν οὐκ ὀκτάμηνον εἶναι τὸ γεγεννημένον, ἀλλὰ λαθεῖν ἑαυτὰς οἱ γυναῖκες συλλάβουσαι πρότερον. [Arist. *hist. Animal.* 7. *cap.* 4.] Si autem de tanta iudicij anticipatione conquestus est Philosophus, quid nunc Literarum sortem non deflebimus? nam vnà cum seculis ætatéque hominum, hæc opinio vsque inueterauit, vt qui eam ex animis euellere satagit, is ceu vesanus Anticyram relegetur. Sed haud inconsulti procelloso huic pelago nosmet commisimus: En actuariam nauem nostram scientes & experientes Argonautæ regunt. Auscultent & perpendant, fidem nobis abrogantes, sagacis Stagiritæ placita, quibus definitè distinctéque designat, καὶ ἑπτάμηνα καὶ δεκάμηνα γίνεσθαι, καὶ κατὰ τοὺς μεταξὺ χρόνους, hoc est, nasci

ſeptimo non modò & decimo, ſed & octauo & nono. At ne quis ſcrupuloſus vitilitigator autumet, nos noſtro commento, ipſum temerè ludificare, ad ſequelam orationis ſedulus attendat, καὶ γὰρ, addit, τὰ ὀκτάμηνα ζῇ μὲν, ἧττον δέ. Hoc ipſum, tanti naturæ rimatoris verbis ipſiſſimis ſuffulciam, καὶ ἑπτάμηνα καὶ ὀκτάμηνα καὶ ἐννεάμηνα γίνονται καὶ δεκάμηνα τὸ πλεῖστον. Subdam & expreſſiora edicta, quibus Octimeſtres vitæ compotes ſanciuit, τὰ δὲ ὀκτάμηνα περὶ μὲν Αἴγυπτον καὶ ἐν ἐνίοις τόποις ὅπου εὐέκφοροι αἱ γυναῖκες καὶ φέρουσι πολλὰ ῥᾳδίως καὶ τίκτουσι, καὶ γεννώμενα δύναται ζῆν κ' ἂν τερατώδη γίνεται. Vbi notes velim, de mente Philoſophi, Octimeſtres vitâ donandos eſſe vbiuis gentium, ſi ſub conditionibus & cauſis quæ eoſdem in terrâ Ægypto vitales reddunt, nati ſunt. At noſtris in tractibus cœli benignitate lætis, quotquot eæ ſint conditiones & cauſæ, vigent eæ omnes ἰναλλδίως: vigebunt igitur & Octimeſtres. Major patet ex his verbis, καὶ ἐν ἐνίοις τόποις, quibus docemur, anguſtis Ægypti limitibus Octimeſtrium vitam non circumſcribi, quaſi inibi locorum, prærogatiuâ nulli cedendâ, iis eſſet cœlitùs vita conceſſa. Ibi etenim viuunt in vim cauſarum mox prolatarum: At eædem valentiſſimæ ſunt noſtris in climatibus, quorum temperatura fertilis, parentúmque robur ac temperies proba, ſucculentúſque habitus vegetus, fœcundi energici principij, vi plaſticâ turgidi, vbertatem ſubminiſtrando, communi in vitalitatem niſu conſpirant. Cui præter hæc, in medio aut pro-

patulo non est, nostrates mulieres εὐεκφόρους οὔσας, ad exactos menses vterum commodè perferre, cùm multas cernere sit, quæ nihil damnosi in totâ gestatione passæ, fœtus suos auspicatò promant in lucem: αὗται δὲ φέρουσι πολλὰ ῥᾳδίως καὶ τίκτουσι, κ' ἂν τερατώδη, plures negotio nullo & gestant & excludunt partu vnico, monstrificè quasi seu τερατώδεις: mulier namque nusquam non μονοτοκεῖ, nec πολύγονος, ἀλλὰ μονοτόκος τὴν φύσιν ἐστίν. Octimestribus autem vitæ vsuram speciatim impertiri, vbiuis terrarum præfatis conditionibus stipati oriantur, fidem faciunt textui prolato annexa verba, quibus haud simpliciter dicit Philosophus, ἐνταῦθα μὲν οὖν ζῆν τὰ ὀκτάμηνα, sed subiungit καὶ ἐκτρέφεσθαι, quasi hæc fatus esset, in istis plagis vitales non duntaxat eduntur, sed enutriuntur & adolescunt, ac quantum est mensis octaui, senectutis annos, pari ac nostri vel nonimestres vel decimestres facilitate contingunt. Hinc legere est apud Plutarchum, πολλοὺς ὀκταμηνιαίους γεννᾶσθαι ἄνδρας, & apud Plinium, *translatitium in Ægypto esse & octauo gigni, iam quidem & in Italia tales partus esse vitales, contra priscorum opiniones.* Si in Italia, quidni & in Gallia, omníque cœlo clementi, nec algido nec æstuoso? Sic Orientales illæ, *Dionysiacæ* aut *Strongylinæ* mulieres, Asclepiade teste, faustos Octimestres enituntur. Nolim ego, fidum hunc & luculentum euentum fabulositate eleuasse: munus aiunt Naxiis datum, à matertera Bacchi, nati octauo, Lucinâ

Iunone

Iunone ſcilicet, cui dicata Naxos.

Non defuére plures alij, penitioris Naturæ venerandi Myſtæ, qui æuo ab omni, eidem veritati fecerunt ſacra. Iniurius quippe fores in veterana dogmata, ſi priſcorum cunctos vſque eò mentis lumine caſſos cenſeres, vt vno omnes ore, inſontibus miſellis Octimeſtribus mortem irrogarint. Comprobatur quippe Cæcilium vetuſtiſſimum Comœdiographum, humanarum rerum vel callentiſſimum, haud inſulsè inconſideratéque menſem octauum, à Menandro Comico Poëta præteritum, non prætermiſiſſe, ſed genitalem agnouiſſe. Nec eum temerè à multorum opinionibus deſciuiſſe, Marcus Varro vti credamus facit; nam menſe nonnunquam octauo editum eſſe partum, ſcriptum reliquit. Ipſiſſimáque Gellij minùs vetuſtâ ætate, quibuſdam duntaxat, non omnibus Romæ degentibus, abortio viſa eſt, menſis octaui intempeſtiuitas. Octimeſtris ergo, iampridem ἀμφήριστος, ſuis tutoribus acerrimis minimè carens, ancipitem Doctis litem intulit: Sic Cenſorinus Euriphôtem Gnidium ponit in medio, cauſam Octimeſtrium contra Epicharmum acriter agentem. Plinius ipſe, diſſidium conciliaturus, inſtanter pugnacitérque ſtat à partibus Octimeſtrium; ac vbi litem iudicandam digeſſit, memoratiſſimo exemplo, litigantes iudicio abſoluit, Cæſoniam proferens, Caij Principis conſortem tori, quam Veſtilia genitrix, octauo proſperè enixa eſt. Ita famoſum ferunt Vincentium Pinellum, omnigenæ eruditionis

ditionis virum, vnà cum Cornelia sorore gemella, perruptis octauo suis circundantibus aquis, ad mundi primas oras feliciter appulisse, eorum matre, cum Latona de Epitheto Διδυμοτόκου, meritò contendente. Nouissimo pariter æuo, dum Vrbini, ingens suum de Octimestribus conderet Bonauentura volumen, tres octauo natos incolumes vidit. Pari instantiâ notarunt, Cardinalem Sfondratum, ambósque eius filios Octimestres, sui instabilis æui stadia plenè emensos. Grauissimi quique, haud sublestæ fidei Scriptores, innumera Octimestria exempla, adamantino scalpro, posteris animis insculpsére. Ast quid plura retulisse iuvabit? Fastidiosâ forem prolixitate tædiosus, si iis vndique corrasis, mea intumeret Diatriba. *Experientiâ autem nobis duce & norma vice, omnisve demonstrationis initio*, istæc è millenis pauca, inconcussè stabilient, Octimestres felicem viuere vitam; hácque vitalitate beatos eosdem, susceptam prouinciam impleturi abundè, de mente Dictatoris summi, mox pronuntiabimus audenter, frendeant licèt alij, hunc vbi luculentum Autorem, cùm Maiores suos, tùm coæuos, de fœtuum exclusione, in quadruplicem phalangem directos, commonstrantem adducemus. Priùs autem, quò Sparta & completior & ornatior sit, ex intimioribus Philosophiæ penetralibus, variantis humani partus, palmaris eruenda causa, aduersáque doctrinæ, quam tuemur, argumenta ventilanda, vt Galenicos demum coronidem imposituri,

hac de lite, sciscitemur Manes.

Quæ de temporum humanæ partionis varietate, protulimus, auidum veritatis indagandæ animum non penitùs explent. Altiori igitur indagine, genuinam causam ex seminis natura multifaria, sagaciùs odorantur. En è tritico, quod fœneratò, terræ gremio creditur, aliud citiùs crescit, aliud seriùs adolescit: Sic humanum genitale sperma aut tēporiùs prouenit, aut tardiùs sobolescit, vnde alios mense septimo, alios octauo, & vsque ad initia decimi, vndecimíque gigni, notat Plinius, memoratæ Vestiliæ vsus exemplo, Herditij ac posteà Pomponij atque Orfiti, conjugis, quæ septimo primùm peperit, subinde vndecimo, rursus septimo, tandem octauo partus auspicatos, qui in viros adoleuére. Ratum itaque nobis sit, *Sole incerto hominem nasci*, ratione πολυειδῆς κράσεως, quam à cuiusque ἰδιοσυγκρασίᾳ, vagam sortitur semen; prodit namque multifariè sic affectum, vt seriùs aut citiùs, in prolem vitalem maturescat, dante ad id, manus adiutrices, proplasticæ facultatis aut robore, aut debilitate. Hæc autem in homine quàm in brutis magis anceps est, ob anormem & exlegem vitæ modum, aliâ atque aliâ cælaturâ sperma signantem, pro cuius vario charactere varium Natura facit, & tenore dissono abstrusum suum formationis exequitur opus. Hinc embryonum alij, vegetam plasticen nacti, citò finguntur, citò mouentur, citò pariuntur, dum alij, quibus ignauior est vis formatrix languidiùs figurantur,

rantur, ignauiùs sese volutant, seriúsque erumpunt in lucem. Igitur maturitas, fundamentalis est causa, partus naturalis & vitalis. At partus Octimestris maturus est. Ergo partus Octimestris naturalis & vitalis. Maior, præter allata, ex ipsa definitione partus euincenda; perfecti quippe est & maturi fœtus editio, siue fœtus est in vtero geniti atque iam absoluti, seu maturi, à matrice emissio. Minor ex allatis de seminis natura varia, satis supérque patescit, móxque conspectiùs elucescet. Perfectio siquidem in partu & maturitas, vitam necessariò inferunt; immò vnicum complementum, summus Hygeæ Parens asserit autorem vitalitatis quâ beatur Septimestris, ὅτι, inquit, μετέχει πάντων, ὧνπερ καὶ τὰ τελειότατα μετέχει, καὶ μάλιστα περιγινόμενα: Quocirca rerum inter se pugnantium est conflictio, statuere nobiscum, mensis octaui fœturam perfectam esse atque maturam, sed abortiuam ac minimè vitalem; partui enim, perinde aduersatur abortus, ac mors vitæ, omnísque imperfectio aut immaturitas, æquè necis causæ putandæ, atque iis opposita, vitæ fontes censendi; siquidem partus, vt partus, idcircò tantùm à natura formatur, fouetur, completur, completúsque editur, vt iam perfectus, quantùm in se est, modò extrinseci nihil prohibeat, oriatur ad vitam, & actu viuat & adolescat, viuere saltem & adolescere queat. Perfecti enim editíque fœtus propria actio, est ipsum viuere. At fœtus, octiuo completus excluditur, ὁ συναρκωμένος καὶ ὁ πάχος

ἔχων εὐτραφέως, ἄνοσος διαπεπλεκὼς, ὁλομελίᾳ ſuâ & παντοτελίᾳ ſuâ dotatus, ſuámque σύγκεισιν ſeu τελειογονίαν, quam πλειότητα, πάχος, παχύτητα & πλείωσιν vocitant, plenè nactus: corpore enim ſolido eſt, pleno, corpulento, abſoluto, ſymmetróque, imò πλεωτάτῳ καὶ ἰσχυροτάτῳ, vt dixit Diuinus Senex: Quidni igitur vitalis? Natura quippe, rei nullius, aut fruſtra aut caſu ſatagit: ſi itaque hominem ſeptimo & octauo perficere valeat, cur illius editionem in longiores diſtrahet moras, cúrve conceptum ſuum iampridem ſuis numeris abſolutum, non egeret octauo, ſed tenebricoſo carcere, inſontem anguſtè coërcebit loro reuinctum? quin æquiùs ille, διὰ τὴν πλείωσιν ἐξέρχεται καὶ μεταβάλλει τὴν γέννησιν ὡς ἔχων τὰ ἑαυτοῦ, euentatione quippe egens, liberioris auræ captandæ gratiâ, fores pulſat, λύεται τε ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ, *colla iugo erumpit, abruptáque lora relinquit*: fœta inter hæc, ſuas partes tenens, ipſum ceu grauans nunc onus, excutere geſtit, ambóque luminaria maiora, ſuis influxibus maturatum eum accelerant octauo, euocántque vitâ potientem. Sic, Gratiis hiſce tribus, votis iiſdem concorditer aſpirantibus, *propitius venit ſub luminis auras.* Nec enim, vſque ſolicitè, ei formando & pariendo inuigilaret Natura, quem nouit mox periturum; nec rurſus excluſio in octauo aberratio eſt, aut hallucinatio naturæ male moratæ, ſed laudabiliter ſtatóque momento agentis opus, vbi namque à fœtu pleniori atque maturo ceu grauiori ſarcinâ, matrix oneratur, ea ſeſe laxat, inſurgítve

insurgítve ad expulsionem hospitantis puelli, membranis insuper, à plenissima fœturæ maturitate distentis, hiantibus crepantibúsque. Fœtus inprimis, qui indies inualescit maturatúrque, pelliculas quibus inuoluebatur calcitratu disrumpit, & ad vterinam ceruicem sesé prouoluit. Hinc cùm à fœtu trudente, tùm appellentium aquarum alluuione, expleta quasi & nauseabunda vulua patescit, fœtúmque octauo explodit, inoffenso prorsus regularis naturæ ductu; vbi enim completum est, cuius gratiâ, ἡ καθεκτικὴ δύναμις vsa est, natura hanc inhibet, τῇ προωστικῇ, quæ hactenus quieuerat, in locum eius suffectâ. Hinc qui amico priùs amplexu, fœtum fouebat vterus, eundem nunc, ceu molestum hospitem eiicit, partim quoniam pleniùs distendi recusat, partim quia pondus supra vires continentis esse cœpit, partim denique ob morsus & incentiua à calcitratu valido, aquisve, diutinâ morâ acriusculis mordacibúsque.

Hoc negotio confecto, peroremus tandem, Octimestri æquè rectè ac Septimestri & Nonimestri, sua esse præfixa constitutáque tempora, nec ineptè inferamus eum excludi, aut ante diem Nonimestris, vel à die Septimestris, sed præstitutâ die limitatáque periodo prodire, præsertim cùm sit consummatior, atque neruosior ipso septimestri, vtpote altero mense prouectior; nam quandiu moratur in vtero, in eodem tamdiu neruos contrahit, hæcque eius mora, satis supérque determinata est, vt ei robur con-

flet : At Octimeltris ducentorum quadraginta dierum , diutiùs inhæsit natali solo , diutiúsque nutritioni fuit addictus [*quatuor enim septimanis , binis cum diebus , ternas septimestris hebdomadum decurias transcendit*] Maius igitur consummatiúsque robur nactus est, validior ergo, ac potiori vitâ illustrior. Nam iuxta Logicorum Maximas , si quod minùs videtur esse, est, id quod magis videtur esse,erit.At Septimestris minùs videtur esse posse vitalis , attamen vitalis est. Ergo Octimestris vitalis erit , ídque ob rationem superam,Dictatoris rescripto fulciendam, ne sine lege loquentes erubescamus, *παιδίον ἐν τῇσι μήτρῃσιν ἐνεὸν , ἐγκρατὲς μᾶλλον γίνεται.* Magis ac magis roboratur , quandiu nidulatur & alescit in vtero. Quî enim aliter fieret,cùm inibi tepido in foco degat , nutritioni totus incumbens,at à pleniori nutricatione maius sano robur. Octimestris igitur vegetior est , torosiórque ipso Septimestri ; solidioribus enim compactioribus ac vlteriùs formatis est artubus , calorémve naturâ suâ intensiorem & extensiorem habet. Minoribus tandem , à perfectiore & magis ordinaria pariendi periodo, nono scilicet mense , parasangis distat. Medius denique Septimestrem inter & Nonimestrem, aliósve prouectioris æui , longè consummatos atque viuaces , constituitur. Eorum igitur cùm perfectionis , tum vitæ plenissimè consors : Naturâ non transeunte citra grande nefas , de extremo ad extremum , absque medio eorum participe , *ἔστι γὰρ ὡς ἔσχατον καὶ μέσον ἀμφοτέρων,*

τὸ μίλαξύ. Quæſierim lubens, à quo principio, quæ ſeptimeſtri innata eſt vitalitas, ceſſat octauo, quæ nono redintegretur atque reſurgat? Quid pacatæ iſtius vitæ curſum interrumpit, ac tantam necis cauſam irreuocabilem interponit? An ex improuiſo inauſpicatóque, ipſis incautis ſuique nimiùm ſecuris, vitæ filum reſciſſura, inuidioſè ingruit Atropos? Hoc incongruo minimè dato, non eſt, quòd elumbem, effœtúmque, ab incondito irritóque, egreſſum quæritando, ſeptimi motu, eum obtrudant. Tria enim, quæ minimè fatemur, ſupponunt. Primò, fœtum omnem ſeptimo inordinatiùs ſeſe exagitare. Secundò, moueri tunc ad exitum ſibi parandum. Tertiò denique, ab ea commotione debilitari in tantùm, vt ſeminex & morti citimus, eam reapſe incurrat.

Rectè Sennertus, grauidarum teſtimonium inclamat, motus illius inſignis, certior vt fiat, nullâ enim potiori diſquiſitione, id aſſequi datur. Ipſæ igitur vtero gerentes, rerum quæ in imis ſuis geruntur præcordiis, acrem oculorum obtutum effugientium, fidiſſimæ nobis ſint internuntiæ. Percunctentur omnes ad vnam, fideiubebit nulla, fœtum ſuum incompoſitiùs motitari ſeptimo, quàm reliquâ, à media geſtatiône, temporis intercapedine. Sed ſi is motus tantus eſt, fœtum vt enecet, quî obtingit, vt matres ipſas lateat, nol iſque ſtantes ex aduerſo, id ſecreti norint vnici? Annon fictitiis, nobis illudere ſatagunt? Nam ſemel ac fœtus compagem ſuam completam tertio

vel

vel quarto mense valentiorem adeptus est, moueri & calcitrare gestit, mouetúrque & calcitrat reapse, iuxta robur quod nanciscitur. Hinc prout placidè aut irrequietè, suis in claustris degit, sic hàc & illàc sese prouoluit atque volutat, membra quoquoversum impellens, corpus contorquens, sese inflectens, gyrans atque regyrans, vndoso suo substerniculo innatans, vmbilicalem ad funem alligatus, quo ceu loro aut habenis ductus, in equorum quasi domitûs palæstrâ expatiatur lætus, suíque aliàs crebrioris, aliàs insolentioris, aliàs remissioris, aliàs vehementioris signa dat calcitrosus. Aliquem itaque motum, septimo fieri, vltrò cedimus, sed eum septimo addictum & peculiare conamen esse ad egressum, constanter inficiamur. Natura enim nihil facit ἀλόγως, nihil sibi in perniciem cudit, nec sibi ipsi malum cacat, sed quicquid molitur finis gratiâ boníque molitur: Cur igitur, qui naturâ vel Octimestris vel Nonimestris est, definitum sibi tempus præuertens, sponte suâ & Marte suo, exitum septimo tentat, in idque valentissimè colluctatur? Si enim conatu excidit, *magnis excidit ausis*, & frustraneam egressionem aggressus est, eiúsque rectrix natura, quæ consilio quasi ducitur, laborauit incassum. Si prodit in lucem, moriturus illicò prodit, vtpote infra maturitatem ortus. Eius itaque ab vtero secessio, à naturæ tramite deuiaret, ac consequenter Natura præter naturam ageret, quod contradictum euidens inuoluit. Dixerim aliter, si septimo mouetur,

aut

aut maturus, aut immaturus monetur; si maturus, indubiè exit septimestris & vitalis, frustrà enim, immò noxiè, maturatum eum, exitu interdiceret Natura, auspicatum eius, nonum in mensem protollens aduentum: Si immaturus, cur denuò instem, natura mouet, cúrve eum eiicere nititur, quem semel admissum sinu debet & vlteriore & interiore fouere. Iniqua foret nouerca, si cum fœtibus suis, præmaturè & præposterè sic ageret. Annon insuper rari sunt septimestres: Septimo ergo rarenter exitum tentant, abhorret enim moderatrix Natura, sine frustrari toties. Si rari exitum tentant, pauci ergo peribunt Octimestres, cùm pauci hanc secum, necis suæ causam circumferant, effœtas scilicet vires atque profusas, in conamine illo casso quem fingunt. Conficiamus ergo, septimi motum, minimè deflectere ab alterius temporis intermedij motu, totius enim gestationis decursu, vti retuli, suis motibus infans jactatur in horas, modò pleniùs atque tumidiùs, modò compressiùs atque summissiùs. At tantùm abest, vt ab eo eneruetur motu, qui conuersio levis est, & libratio quasi fœtus ab vmbilico pendentis, adeò placida, vt longè quàm ipsi puello iam valenti & viuido ac plenè formato, tædium vllum creet, quin eundem viribus auget & firmat, nam operatio potentiæ perfectiua est. Igitur vbi primùm, à natura concessa est motiua facultas, singulis non modò mensibus, sed & septimanis & diebus ac horis, mouetur fœtus, hócque

motu suo, quam nactus est perficit potentiam, eandémque iteratis actibus roborat, habitum inde vegetiorem vt contrahat, ad vlteriorem neruosioremque motum, *ἡ γὰρ κίνησις κρατύνει*, vt penitissimus crypticæ Naturæ scrutator Galenus, Dictatorio placito sanciuit. Sed prærogatiuâ, non nisi de iuris redundantia, cedendâ, demus fœtum omnem à motu septimi aliqualem incurrere calamitatem, & tempore egére vt recreetur, an idcirco hæc noxa, vsque infesta & damnosa erit, vt omnes ex æquo perimat? nonne quis viuacior cæteris, impendentia damna securus declinans, vires citiùs resumens, Octauo mense, viuidiore ac spontaneo nisu, viam sibi sternet, vt scenicum hoc mundi theatrum viuax conscendat? Insuper his, motus etsi quietem exposcát, an illicò quadraginta dies exiguntur ad vires refocillandas? Vndenam amabo, hunc præcisè numerum expiscati sunt? An ex abyssis mysticæ Naturæ reuersi, tantas in moras, nullo libamine decurtandas, cum ea pacti sunt? An piaculum erit fœtui, nonnisi morte piandum, hos quadraginta dies morbosos non explere, sed morbo hocce suo, ceu perperacuto, ceu peracuto, ceu acuto simpliciter, citò defungi, ac vel ineunte, vel medio, vel exeunte octauo, vitalitate ac robore plenum sese pellere in lucem? Nonne ex ipsomet Hippocrate, de hoc numero dierum morbidorum ambigitur, *οἱ μὲν γὰρ μᾶλλον, οἱ δὲ ἧττον ποιεῦσι*. Rursus si quadragenario integro egent, vires vt collapsas restaurent, vel eos penitùs feriari

feriari necesse, ac tandiu quiescere, quandiu hæc,

Dulcia sollicitæ gestabunt pignora matres,

Quod experientiæ dissonum est; aut si moueantur denuò, cùm in dies singulos, validioribus cieantur motibus, consequens erit, vt vel hisce identidem ingruentibus damnis obruti succumbant, vel nouos in æternum quadraginta dies, ad sui redintegrationem exigant. His auctarium adiiciam, omnes septimestres debere perimi, quia ipsis attritis ac seminecibus nouus accessit labor, partus nempe, cui ferendo impares occumbent. Priori enim suâ calamitate ægerrimè depulsâ, grauiori hac insurgente, nullo negotio delerentur.

Aliud est & tantæ molis superpondium, fœminis mares citiùs formari, citiùs moueri, citiùs edi: Κινέεται πρῶτον τὸ ἄρσεν καὶ πρῶτον πήγνυται, [Hipp.*de Nat.pueri.*] vel cum Philosopho, [*De Generat.Anim.lib.4.cap.6. vbi bina hæc loca quæ coniunxi, legere est.*] κινητικώτερά ἐστι κυούμενα τὰ ἄρρενα τῶν θηλέων, ἐν μὲν γὰρ πλέονι χρόνῳ διακρίνεται τὸ θῆλυ τοῦ ἄρρενος. At fœmellæ complures, initio noni, vitales pariuntur, multi igitur mares, exeunte octauo, vel appetente nono orientes, vitâ potientur. Nam cùm ex loco adducto, *Epid.6.sect.8.partic.8.* motus fœminæ, tardior sit motu maris, dies circiter sex, si tempus partûs, sit triplum temporis motus, & fœmina nascatur vel ineunte vel medio nono, vitæ longævæ, quidni & mas in octavo nascetur longæuus?

Aduerte tandem, summum Coum, omnes ab illo septimi motu, malè affici, minimè censuisse: nam quicunque ægrotat inquit, [*lib.* Περὶ γονῆς] κατὰ τὴν ἰσχὺν ἑωυτῆς νοσέει. Ergo qui neutiquam ægrotarunt septimo, viuent Octimestres. Viuet & qui ægrotauit, ἢν μὴ σφόδρα νοσήσῃ [ex *lib.* Περὶ ἑπταμήνου.] Sed pro virium modulo, sícque à morbo suo citò liber, integrâ virtute sibi radicali, viuacissimus prodibit octauo.

Labefactato, dirutóque hoc singulari fundamento, reliqua ex se iam ruinosa, collabi necesse est. Pythagoricorum quippe & Astronomorum rationes, ab ipsismet iniquioribus mortis Octimestrium Iudicibus explosæ sunt, nec est quod in iis sugillandis fusi simus.

Res sanè permira, fœtum numeris vsque addictum esse, vt fatis concedat nascens die Octaui vltimâ, ita vt inuerso Senecâ, *non primus dies, sed vltimus det extremum, noni autem primâ victurus egrediatur:* Perbellè enim inquiunt, at non probant, mensem incipientem, aut etiam περιπλόμενον, necdum confectum sed affectum, censeri completum. At dicant fide optimâ, quid tantula morula, beneficij fœtui contulerit? Egregia sanè diecula, *albo notanda lapillo*, quæ sic inauspicato vitam fortunatè impertiat.

Si numerorum rationem subducere lubescit, imparem vnicè numerum, naturæ in deliciis haberi, intrepidâ fronte reluctabimur: nam *ludente naturâ par impar*, ἀρτιαζούσης τῆς φύσεως, hócque

hócque ἀρτιασμῷ gaudente, omni die, æquè pari atque impari, felices obtingunt & crises & partus. Id fidus rerum euentus iis luculenter commonstrat, qui nec fabulis nec dictis aliorum circumveniuntur. Quem Pythagoreorum fugit, *sexto qui tyrannus est, multos iudicans vel ad salutem, vel ad mortem*, haud insolentes esse crises? Quem rursus latet, decimestres partus longè suetos esse? Pro superpondio enim, si numerorum vim vllam expendamus, numerus decem, præcellenti nobilitate, cæteris excellit, hunc quoniam numerando semel adeptis, non datur plus vltrà, nisi ad monadem denuò confugere adigamur, quæ μονὰς duplicata triplicatáve per dena vagatur in immensum. At ne vel latum vnguem recedamus à numero octo, nonne is quatenus est quantitas discreta, prorsus otiatur, vi penitùs orbus, aut siquâ energiâ pollet, eâ pollet, ob perfectionem quam intra se includit, vtpote constans vnitate, & numero septem, proindéque Pythagoreis ad *Iustitiam* dicitur: Primus enim omnium soluitur in numeros pariter pares, hoc est, in bina quaterna, singulíque quaterniones rursus bipartitò scinduntur in bis bina. Binis igitur quadratis cubis, inconcussâ stabilitate stantibus, solidè constat, quatuórque simplicissimis numeris combinatur, quater scilicet duobus, qui duplum quaternarium conficientes, numerum pariunt octo, Naturæ & gratum & tritum. An non tandem, Octoni menses Solares, numerum septem, quater ac trigesies, binis

cum diebus, tranſcendunt, tertiámque anni partem ſecant æqualiter, ac binos anni terminos explent, quæ dichotomia eburneo ſtylo notanda.

Explodendi exibilandíque & inſulſi Aſtronomi, cum ſui Saturni imperio, Octimeſtribus inprimis ominoſo. Demus gratuiti, regnante Saturno, nullum prorſus maleuolum eius eluctari aſpectum, igitur vbi alius Erro, & conceptui & natiuitati dominabitur, nulli in vim ſideris ἰοβόλȣ, Octimeſtres licèt, hæc fatalia damna ſubibunt: At alij ſex Errones, alternis ordinibus regunt, beántque ſub ſe natos; Octimeſtres igitur, qui ſub iis naſcentur, vitæ delicias carpent ſecuri. Verùm, cùm ij ſint ſex, omnes παιδογόνοι, præ vno Saturno παιδοκτόνῳ, neceſſariò deducitur, ſexies plures Octimeſtres, fato functis ſuperſtites eſſe, quàm qui fato concedant. Immò & plures, quàm ſexies tuti ſupererunt, nam reliqui Planetæ cùm ſint magis benefici, magíſque prolifici ipſo Saturno, inde obtingit, vt plurimi, & concipiantur, & pariantur Octimeſtres ſub ipſis ſingulis quàm ſub Saturno.

Sed rurſus, nónne abſurdum aſtruunt, dominium Saturni in omnes conceptus, ac in omnes natos octauo? Suppono Hippiam concipi hoderniâ hac aurorâ ſub Saturno, Calliam pariter concipi cras ſub dominio eodem, an qui deinceps centeni, & milleni in infinitum, menſibus ſequentibus concipientur, fatali ſubiacebunt Saturno? At quandonam alij Planetæ, imperium

imperium tenebunt? Quasi verò præ Luminaribus maioribus, mereretur ille scelestus, summo imperio potiri, cæteríque Errones, omnes ad vnum, de cœlo quasi deducti, nihil aliud quàm Saturni solium suspiciant ac veluti Numen adorent! An qui formantur puncto temporis eodem, excluduntur ideò, eodem in interuallo? an non vbi sexcenti in orbe, temporis hoc minuto pariuntur, ex ipsis alij Septimestres, alij Octimestres, alij nonimestres, alij decimestres, alij vndecimestres sunt? quî fit, vt nefandus ille Planeta, nec septimestres, nec alios enecet, sed vnicos Octimestres, qui pari instanti orti sunt cum aliis quos spirare sinit? Si suis maleficis qualitatibus, fœtibus inimicatur, omnes ex æquo, non verò Octimestres cum delectu de medio sublaturus est. Rebus deinde hostilissimi Syderis, consultius foret, tenelluli ac minutuli embryonis primordiis obesse, quàm prouectiorem vegetiorémve, nascentémque, orbare concessæ lucis vsurâ. Sed æquale crimen est, impedire hominem nasci, ac natum interficere. Rem expeditiùs exequar, dicendo, qualitates eas incompertas & deleterias, è sapientiorum Scholis, sibilo cachinnóque exceptas, iampridem exulasse. Quin beneficæ eius, Poëticis encomiis, altè intonuére aureo sub sæculo. Supersunt igitur frigiditas & siccitas exulandæ, quibus vitæ aduersis, nascentes ac vixdum natos Octimestres pessundat. Sed nonne permulti, validis vitæ principiis dotati, hoc est, valentissimis calore

natiuo

natiuo, & humore radicali perfusi, repugnantes istas qualitates infringent atque domabunt? Etsi deinde laudabilia vsque vitæ principia minimè nacti sint, nonne qui ex ipsis, æstate vigente & vrente Sirio nascentur, calore hoc cœlitùs adiuti, inimicas illas qualitates ita retundent, vt Octimestris æstiuus viuacior sit Nonimestri brumali? Denique, an non nostris in Climatis temperatioribus, calidior humentiórque aëris constitutio, Octimestribus fauens, eos tutabitur à noxiosis peremptorij Syderis influentiis? Nati itaque sub Saturno, non omnes, primum simul cum extremo, diem suum claudent, sed debilissimi quique, rigentissimáque hyeme sati. Verùm generaliùs liquet, quàm absonum sit, cuilibet Octimestri, nondum formato, sed bullanti adhuc, vixdúmque salienti, veneficum præesse Saturnum, octauo rursus mense, vbi fœtus idem, carceris sui fores perrumpens, prodibit in lucem, deleterio influxu regnaturum. Vita deinde medio stat in concursu plurium causarum, nec vni infido & truci Saturno creditur.

Sic vident contrariæ sententiæ Fautores, nec sui esse dispensare dominia cœlestium globorum in hæc infima, nec cœlestes Orbes, litem inter se mouere, aut de moderandis regni habenis, aut de iis, vel Saturno committendis, vel eidem subducendis, alternis quippe luminibus, inoffenso nec vspiam interrupto cursu, hanc fermentant, fœcundántque terrarum molem.

Sic insuper, altissimâ nocte eorum lucidiora

diora dogmata involuisse videor: Meâ nunc intereſt, ſtando promiſſis liberare fidem, adducereque Hippocratem, lucidiſſimam meæ [*libro* περὶ τροφῆς, vbi quadruplicem Veterum, tentantium definire terminos partus in vtero, mentem detegit] de Octimeſtrium beatitate ſententiæ, facem præferentem. Aliis inquit, ἐς τύπωσιν λέ ἡέλιοι, ſiue dies 35.

ἐς κίνησιν ό, ſiue dies 70.

ἐς τελειότητα σι, ſeu dies 210.

Hoc eſt, tres hebdomadum decades, ſeu ſeptem menſes tricenarij: Solares enim, aliquot minutis dies triginta ſuperant, quod notes velim, nequis argutulus ἀκριβολογῶν dictis te ſubducat.

Aliis, ἐς μορφὴν μέ, ſeu 45. dies.

ἐς κίνησιν ὀς, ſeu 76.

ἐς ἔξοδον σι, ſeu dies 210.

Aliis, ἐς ἰδέην ν', ſeu dies 50.

ἐς πρῶτον ἅλμα ρ', ſeu 100.

ἐς τελειότητα τ', ſeu 300. hoc eſt, menſes 10. exacti.

Aliis demum, ἐς διάκρισιν μ', ſeu 40. dies.

ἐς μετάβασιν π', ſeu dies 80.

ἐς ἔκπτωσιν σμ', ſiue dies 240.

Qui terminus, Octomeſtrium eſt, octies enim triginta dies, numerum explent ducentorum quadraginta dierum vitalium, vt hæc Veterum ſententia luculentiſſimam fidem facit.

Conſilij totius rationem exponam. Subolebat mihi ab ipſo limine, enorme hoc naſcendi tempus, cuius cauſas, Spartam ornaturus,

 ſedulus

ſedulus, quantum in me fuit, perveſtigaui: Nunc meminiſſe iuvabit, ſupremum legum noſtrarum ſancitorem, exigere Medicum πρὸς λόγους ἀνυσῶν; ſanctionis ipſe tantæ memorabile exemplar, orationis & varietate & venuſtate locupletem ſe præbens, variis hîc terminis, ſignificatu pollentibus eodem; delectatus eſt. Res tota, in opimam hanc ſegetem demetendam, mox immiſsâ falce, magis perſpicuè pateſcet. En à fronte obvium eſt, Hippocratem quater loquuturum de figuratione ſeu conformatione, & delineatione ac diſcrimine partium embryonis, quatuor ſignificantiſſima verba, quæ eódem coincidunt, vſurpaſſe. Τύπωσις quippe, quam aliàs τὴν πρώτην πῆξιν nuncupat, in eandem nominis ſignificantiam cum μορφῇ, ἰδέῃ & διαρθρώσει reuoluitur. Sic quater expreſſurus motum ſeu ſaltum, vel traiectionem, & ſedis mutationem ac migrationem quaſi fœtus, ab vna vteri parte in aliam, bis vſurpauit τὴν κίνησιν, cui eiuſdem vis, bina alia ſubiunxit, πρῶτον ἅλμα & μετάβασιν. Tandem, *exitum* infantis ab vtero, ſeu *partum naturalem*, quater quoque expreſſurus, bis reuocauit in vſum, τὴν τοῦ ἐμβρύου τελειότητα, *perfectionem fœtus*, quia partum, eam neceſſe eſt conſequi, vt pleniùs mox innoteſcet: Huic, τὴν ἔξοδον combinauit vniuocè, exitus enim infantis ab vtero, naturæ ſymmetræ periodicis ſanctionibus gaudet, proportionantis triplò tempus partus ad tempus motus. His binis τῇ τελειότητι καὶ τῇ ἐξόδῳ tertiam ſynonymam ſubdidit, ἔκπτωσιν ſcilicet,

licet, oscitantium interpretum scandalum, & offendiculum. Missis multorum quisquiliis, περὶ ταύτης λογομαχίας, hanc ἔκπτωσιν ritè & concinnè ab Hippocrate, sagacissimo suæ acumine mentis, rei naturam penitissimè contuente, exaratam profitemur. Nam haud secùs ac fructus ab arbore pendens, maturitate grauis, plenus, & distentus, extremo suo retinaculo seu pediculo, à ramo cuius nunc pars fuit, prolapsurus humi, sese seiungit ac liberat; sic fœtus, maturitatem octauo, seu terminum assecutus, ab vtero, cui ceu caudici adhærens, amicâ copulâ vinciebatur, laxatur vndique, sponteque labitur, ἐκπίπτει nempe, hoc est, decidit, vel cadit, naturæ minimè violatæ nutu, hunc naturalem partum, ipsi nunc ἀλλότριον καὶ μοχθηρὸν ἄχθος, promouentis & quadantenus eiicientis. Ἔκπτωσις itaque, hîc sonet idem ac τελειότης καὶ ἔξοδος, quæ naturali tantùm & maturo viuidóque fœtui apprimè quadrant. Hanc veritatem illustro Galeni contextu *lib.* 15. *de vsu partium*, vbi loquens de partu naturali, τὴν ἔκπτωσιν vsurpat? Vnde luce meridianâ clarius est, eam vocem apud Græcos optimè audiuisse ad significandum partum merè naturalem.

Quid igitur malè erudito susurro, nobis obganniunt, Hippocratem *ibi loci*, Octimestribus inimicari, cùm è contra, nullibi amicior, vitales eos expressiùs sanciat; his namque quatuor in recensendis modò prolatis sententiis, totus est naturali, tritæque naturæ pe-

triodo addictus, totúſque in iis quæ obtingunt naturæ bene moratæ ductu. Ἐκτρώσεις ergo, ceu *abortus* minimè audiat, vt perperàm vertunt pleríque. Nec ſuum nobis inargutè, Sabinum, Ialemo frigidiorem, textum hunc læuam in partem [vt ſupinum ſuum errorem, à tanti Iudicis ore & criminatione tutetur] detorquentem obtrudant. Nullibi ſiquidem Sabini verba, in Hippocraticis aut excuſis aut Manuſcriptis Codicibus, legere eſt. Sed ea qualia leguntur, aureo licèt ſtylo exarata, oſcitanter & ſecurè à Sabino eiúſque ſequacibus plurimis, lecta ſunt. Vnde mirari non ſubit, tot viros etiam graues, ſpecie recti deluſos, à Sabino ceu ab igne fatuo, in auia quæque deductos, in erroris barathrum, ſeſe, nullâ machinâ reuellendos, præcipites dediſſe, combinando ſeiungenda, & ſeiungendo combinanda, nam quod ſubtexuit Hippocrates, οὐκ ἔστι, καὶ ἔστι, indoctè copulant cum præcedenti oratione extrema, quaſi legeretur, ὀκτάμηνος γένεσις οὐκ ἔστι καὶ ἔστι. Verba enim hæc, οὐκ ἔστι, καὶ ἔστι, integrum ex ſe ſenſum complent; quòd ſi aliis coniungenda eſſent, ſequentibus, non verò præcedentibus copulanda forent. Iis autem, optimo inſtituto docere ſatagit Hippocrates, vnamquamque à ſe prolatarum opinionum, *eſſe & non eſſe*, ſeu *interdum veram eſſe, interdum verò falſam*, quòd enormia ſint noſtra naſcendi tempora. Circumciſiori verborum breuitate, Dialecticè dixerim, has quatuor propoſitiones non eſſe *neceſſarias ſed contingentes*, aliáſque

ita

ita esse, aliàs *non ita*; Quòd autem hac ansâ capiendus veniat, euincimus sequelâ, quâ mónemur, hos naturæ terminos multifarios esse, nec æternæ fidei censendos, aliásque pro multimodis sui partibus, *figuratione*, *motu* & *partu*, longiùs protolli, aliàs concisiùs decurtari. Quoquo autem modo eueniat, inquit, nec multùm hasce Natura periodos prætergreditur, nec multùm infra subsistit, Sed tota hisce carceribus limitata, & coërcita metis, stadia sua tanquam in decursorio emetitur, γίνεται δὲ ἐν τούτοισι καὶ πλέω καὶ ἐλάσσω, καὶ ὅλον καὶ κατὰ μέρος, οὐ πολλὸν δὲ πλείω ἢ ἐλάσσω. Sic alibi verba faciens περὶ τῆς πρώτης πήξεως, [*lib. περὶ φύσ. παιδίου*] quæ aut quadraginta duobus, aut triginta diebus fit., ὡς γὰρ, subdit, ἐπιπολὺ ξυμβαίνει, ἐν τουτέῳ τῷ χρόνῳ, ἢ ὀλίγῳ μείονι, ἢ ὀλίγῳ πλείονι ταῦτα διαρθροῦσθαι. Ibidémque loquens de *motu* & *formatione*, eundem inculcat multivagum naturæ cursum, ὡς δὲ γὰρ, habet, ἐπιτοπλεῖστον ξυμβαίνει.

Nec quæso, operosâ manu, Hippocratem versato, vt ipsum ab hac quam nobis edicit Priscorum sententia, dissentientem exprobres, si namque *Octimestribus fuit infensus*, id circumspectè prouidéque egit, *scenæ vt inseruiret.* Genium enim nouerat Græcarum mulierum, quas de Octimestrium infelicitate testatur, quæ οὔτ' ἔργῳ οὔτε λόγῳ πείθονται, sed à se notata venditant & obstinatè tuentur. Hinc quoniam penitissimis earum medullis, præconcepta hæc de Octimestrium calamitate vsque eò insederat opinio, vt superstitem omnem Octimestrem,

matre insciâ conceptum deierarent, noluit vir prudens & cautus, aduersis cùm maris fluxu tum vento, explicare vela, séque æstuoso ac procelloso permittere mari, se, vt tantæ notæ, tantæque fortitudinis virum decuisset, suâ fretum μεγαλοψυχίᾳ, protritæ illi quæ vagabatur opinioni, ex aduerso constituendo. Sed cùm in Græcia plurimos cerneret Libitinæ immolari, dùm in Ægypto triviales obambularent, indagat sedulus causam infortunij eorum, qui tam præcoci fato abripiuntur, & binas esse autumat κακοπαθείας à nobis eleuatas, quas identidem perpeti haud sustinent tenelluli.

Aliud etiam momentum Dictátorem impulit, vt in Octimestres inveheretur, numerum quippe septem impensè laudaturus, euincere aggreditur, ἀνθρώπου αἰῶνα ἑπτήμερον εἶναι, καὶ ἕκαστα ἐν αὐτῷ, ἐν ἑπτὰ διοικεῖσθαι, grave idcircò pondus, dictis accessisse secum reputat, si octonarium extenuet, natósque octauo repudiet. Verùm vbi rem ex professo perpendit? *Mulieres in gestatione putanda vniuersim falli*, ad rauim vsque proclamat: Cur itaque eas tantùm deceptas, criminosè & suspiciosè dicunt, quæ vitales octauo se peperisse iureiurant, illas verò minimè delusas, quæ hoc ipso mense Parcis vovendos exclusisse rentur. Dicam ego, vicem rependens, totâ eas errare viâ, quæ nono putant parturiisse vitales, quos octauo peperére. Equidem sancit *medendi Conditor artis*, nefas esse ἀπιστεῖν γυναιξὶ περὶ τῶν τόκων, sed edicti sui veritatem labefactat, fidem derogans mu-

lieribus

lieribus asserentibus nasci vndecimestres. Quidni igitur fidem non detrahemus iisdem putantibus fœtus emori octauo, præsertim cùm eæ sint, confessore Hippocrate, ἄπειροι τούτων τῶν λόγων καὶ τῶν πραγμάτων. Ne itaque easdem in ansas, cum Bonaventura veniamus, néve ipsis φιλιπποκρατείαις fucum faciamus, largiamur quod res est, *Dictatorem* nempe *Octimestribus ominosum fuisse*. En eius Manes, [quanquam infra vota nostra] februabunt Galenici Genij, legere quippe est, *lib.* 14. *de vsu part.* τοῖς τιτθοῖς ἐπιγίνεσθαι τὸ γάλα, ὅταν μάλιστα τέλειον ἤδη τὸ κύημά ἐστιν, ac rursus [*Ibid. paulò infrà*] τελειωθέντων τῶν ἐμβρύων καὶ τὴν τοῦ γεννᾶν ὥραν ἀποβαλόντων, συνεξαίρεσθαι τοὺς τιτθοὺς ταῖς ὑστέραις. Rursus tandem [*comment.* 5. *in Aph.* 39.] μασθῶν ἀναίμων τε καὶ λευκῶν ὄντων, τὸν οἰκεῖον χυμὸν πλεῖον ποιοῦσι ὅταν ἐπιῤῥέῃ τροφὴ πλείων ἐν αὐτοῖς, πλείων δὲ ἐπιῤῥεῖ κατὰ τὸν ὄγδοον μῆνα τῆς κυήσεως. Achilleum hinc argumentum formato, Lac gignitur in mammis, vbi fœtus perfectus est, pariendíque tempus instat: Atqui lac gignitur octauo mense: Mense igitur octauo fœtus perfectus est, pariendíque tempus instat. Præmissarum vtraque ex reconditissimo fœcundissimóque Galenico pectore deprompta est: Igitur & conclusio ex iis elicienda. Iam si fœtus perfectus est octauo, instátque eius partus hora, maturum illum ac vitalem prodire & posse & debere, nullus sanæ mentis, nisi contumeliosus & pervicax, inficias iturus est. [*Arist. hist. Anim.* 8. *cap.* 5.] ἅμα γὰρ τά τε παιδία γίνεται, καὶ τὸ γάλα χρήσιμον.

Quòd

Quòd ſi inſtes, Octimeſtres vitales equidem eſſe, ſed minùs vivaces Nonimeſtribus ipſis, tuam in ſententiam ſupero Philoſophi ductu, vltrò pedibus ire delectat, [*loco nempe citato ex 4. de Gen. Anim. cap. 4.*] ὀκτάμηνα ζῇ, ἧττον δέ. Euicimus quippe, longè alacriùs ætatum ſtadia eos decurrere, qui in vterinis ſuis præſepibus, diuturniori morâ, nutricatui & robori intenti, ſtabulati ſunt.

Huic ex ipſiſſimo puteo erutæ veritati, ſymphoniaci Polybus atque Diocles, rerum haud inſipidi delibatores, [ex *Plut. 5. de plac. Phil. cap. 18.*] τὸν ὄγδοον μῆνα ἴσασι γόνιμον, ἀτονώτερον δὲ πῶς. Sic Philoſophus ipſe, acerrimus Octimeſtrium vindex, prolatorum in huius Diatribæ veſtibulo ritè memor, πονοῦσιν, ait, αἱ γυναῖκες μάλιστα τὸν μῆνα τὸν ὄγδοον· καὶ ἐὰν διαφθείρωσιν ὀγδόῳ τῷ μηνὶ, τὰ ὀκτάμηνα οὐ ζῇ. Eius circumciſus interpres Plinius, *Grauidis*, inquit, *octauo menſe maximus labor, lethaléſque in iis abortus.* Quibus meherclè, ambo hi primæ meæ aciei Primipili, necem Octimeſtribus inferri, lubentes volunt. At ſoſpites eos priùs tutabantur. An vnâ iĳ fronte tutelariĳ, alterâ ſicariĳ? Apage eos, ſi ſic iniquè ſuas mouentes tragœdias, hoſce poſt ſiparia trucident, quos propalàm clarè plauſerant. Hinc memet vt expediam, nec in eo quod expeditum eſt, ceu in ipſo ſcirpo, nodum quæram, totam ego componam litem, ac ſecum ad ſpeciem diſſidentes, in gratiam reducam, duplices [colophonem additurus] Octimeſtreis ob oculos ponendo,

ex

[ex *Hipp. lib. de nat. puer.*] *Essentiales* alios seu *Spontaneos* & *per se*, qui nempe, semine sponte sua, ὧν μή τι αὐτῷ βίαιον πάθημα προσπέσῃ, octauo maturescente fati sunt: *Accidentales* alios seu *Symptomaticos*, & *ex euentu* seu *à casu*, qui nimirum ob βίαιον πάθημα, interturbatæ naturæ fœturæ sunt, ac πρὸ τοῦ ὁρισμένου χρόνου, impulsore malè prospero, præmaturè depulsi. Fide igitur indubitata, partus omnis, à sanis vegetísque parentibus prognatus, sese octauo, vnius naturæ, instigatione pellens in lucem, salvus & incolumis reputetur, quantùm scilicet spectat ad vim Vitalitatis à partione sobolescentem, nam aliunde quid vetat, ipsum concedere fatis, pari infortunio ac septimestres, nonimestres & ipsi? De his αὐτομάτοις, priora feliciáque & fausta Scriptorum placita leguntor. At vbi contrariâ vice, criminosóque euentu ac nefariâ προφάσει, regularis statáque partio disturbatur, quid mirum, interruptæ ac violatæ naturæ fœtum, octauo intercidere? intercidit & vniuersè, nec vspiam sospitatur vi ejectus. De his vnicè, non de aliis, posteriora, damnosáque & peremptoria, in misellos Octimestres à morte redimendos decreta, quotquot ea sint primitùs expedita, promulgantor. Qui itaque, vt resumam simul & perorem, ex se & intrinsecè nono nasciturus est, aliunde & extrinsecè, octauo si paritur, inauspicatò & ominosè paritur. At quilibet octauo nascens, à principio sibi intrinseco, omnibus externis, (malis auibus persæpe aduolantibus) longè semotis,

faustissimo ac auspicatissimo partu, sanitate sarta tectáque excluditur. Hanc frugiferam segetem ex Hippocraticis aruis lætus demessui, ὅσησιν, [inquit *Epid. 6. sect. 8. aphor. 6. & Epid. 2. sect. 3.*] οὐδὲν εἴσω τοῦ τεταγμένου χρόνου, ἑκάστῃ τὰ τικτόμενα ἐπίγονα γίνεται. Summis igitur cautionibus sibi prospiciant grauidæ, nociuis vt cuncti procul ablegatis, puerulus maturitatis suæ captando momento [quò tragicam hanc in vitæ scenam sese producat] totus incumbat. Maximæ quippe molis est, animal cæteris imperaturum, friuola origine satum, propitio enixu in lucem promi. Is enim, ludicræ fortunæ & alumnus & partus, ventris alueo conclusus, sexcentis in horas casibus veluti fluctibus obruitur. Vsque deploratissima sunt eius primordia, vt inconstans vnius ludibundæ materculæ arbitrium ad omnia præceps, momentanea ruina, ea subuertat.

Excussa nunc omni ὑπολήψει, compertum fiat animis temperatis, *haud insolentes esse vitæ longæua tenacissimos Oct.mestres.* Experimentis grauia suffragabuntur rationum momenta, quæ non modò hoc ipsum dogma inconcussum stabiliant, sed ei in speciem aduersa funditùs deleant. Autoritatibus tandem si lis dirimenda, aut jurejurando controuersia distrahenda, an non juridicè Hippocratis Majores & Coætaneos, Galenum ipsum, Aristotelem, Polybum, Dioclem, Plutarchum, Euriphontem, Cæcilium, Varronem, Plinium, Augenium, Bonauenturam, Zacchiam, Schenckium, Acaranzam

zam, cæteróſque, optimis auſpiciis, veridicos fatorum augures, fidóſque nobis Octimeſtrium vitæ & ſponſores & fidejuſſores, toti tumultuariæ in Octimeſtres furentum turbæ fortiter oppoſuerimus? Huic igitur Experientiæ, Rationis, & Autoritatis, ſacratiſſimo veluti Tripodi, fatidicæ ſuperpoſitæ Phœbades, genuina φῶτα βίυ, veriſſimè vaticinabuntur,

OMNEM SPONTE NASCITVRVM OCTIMESTREM FORE VITALEM.

